

Inderdaad, Klaas ('Kas') de Graaf, zes-en-twintig jaar oud, had in '42-'43 in bezet gebied in het illegale werk gezeten (dat hij 'al de namen van die mensen' kende, was natuurlijk een dwaasheid) en hij had daarbij, zoals wij al in deel 7 vermeldden (hoofdstuk 7, in de paragraaf 'CS-6'), eind '43 min of meer de leiding gekregen van wat er nog restte van de illegale groep CS-6 (de groep die aanslagen gepleegd had op prominente NSB'ers). Hij had op 11 november de Raad van Verzet in een brief die hij als 'Brigadecommandant Nicolaas Carl de Booy' ondertekend had, het voorstel gedaan, 'de illegaliteit in Nederland te centraliseren. Twee der leden van Staf CS-VI' (de Graaf zelf en zijn medelid van CS-6, J. J. Celosse) 'gaan daartoe naar de Nederlandse regering in Londen teneinde autorisatie te verkrijgen. Na autorisatie komt één der koeriers terug als officieel exponent der regering.'¹

Het was bepaald niet een bescheiden rol die de Graaf aan CS-6 had toegedacht! Zijn voorstel kwam enkele weken later (Celosse en hij waren inmiddels vertrokken) in de Raad van Verzet in bespreking. 'Deze groep', zo werd Gerrit van der Veens betoog in de notulen weergegeven,

'heeft zware slagen gehad, domme dingen gedaan, thans vrijwel over de kop. Nu 2 man van CS-6 op weg naar Engeland, laten paperassen . . . achter, waaruit blijkt dat CS-6 in Engeland dingen zal gaan vertellen mede uit naam Raad van Verzet, zonder hiertoe enige machtiging te hebben ontvangen.

Raad van Verzet: Niet au serieux nemen.'²

De Graaf moet vrijwel onmiddellijk na de oprichting van het BBO (15 maart '44) door van Oorschoot aangetrokken en met SOE aan het werk geslagen zijn, want het eerste groepje geheime agenten dat werd uitgezonden, werd al in de nacht van 31 maart op 1 april gedropt en bij een deel van de opdrachten die zij meegekregen hadden, had de Graaf kennelijk een bepalende rol gespeeld.³ Uitgezonden werden namelijk Celosse en een tweede agent, A. J. M. Cnoops, een Nederlandse vrijwilliger uit Zuid-Afrika, die in september '43 voor SOE al eens een 'controlemissie' naar Nederland ondernomen had; Cnoops die ervaring had, kreeg van hen beiden de belangrijkste taak welke gebaseerd was op de conceptie waarmee de Graaf bezet gebied verlaten had. Cnoops moest namelijk, zo

¹ Brief, 11 nov. 1943, van K. de Graaf aan de Raad van Verzet (RVV, 1 c). ² RVV: Notulen, 8 dec. 1943 (a.v., 1 b). ³ Enige tijd later zond de Graaf aan van Tricht (Bern) inlichtingen welke deze aan Visser 't Hooft deden schrijven: 'Er is in Londen een nieuw bureau opgericht dat zich CS-6 noemt.' (brief, 29 juni 1944, van A. G. van Tricht aan W. A. Visser 't Hooft, Collectie-J. G. van Niftrik, 1 (RvO))